

Warszawa, dnia 7 listopada 2016 r.

Egz. Nr ...².....

PROTOKÓŁ KONTROLI

Kontrola została przeprowadzona w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*¹. Przedmiotowa kontrola została przeprowadzona poza planem kontroli², jako kontrola doraźna.

I. PODMIOT I OKRES OBJĘTY KONTROLĄ

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonywania przez podmiot *Stołeczne Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe* z siedzibą w Warszawie zadań z zakresu ratownictwa wodnego, określonych w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*³, z uwzględnieniem sił, środków i warunków niezbędnych do zapewnienia prawidłowego poziomu wykonywania ratownictwa wodnego.

Kontrolą został objęty okres od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia 24 sierpnia 2016 r. ⁶ *M. Wargin*

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone przez zespół kontrolerów w składzie:

członek zespołu kontrolnego	– Magdalena Miętus, główny specjalista w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 6/2016 z dnia 12 sierpnia 2016 r.,
członek zespołu kontrolnego	– Agnieszka Wargin, główny specjalista w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA, na podstawie upoważnienia Nr 5/2016 z dnia 12 sierpnia 2016 r.

II. WPROWADZENIE

Na podstawie decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych Nr 9/2013 (syg.akt.: DRIOL-NRGW-0272-23/2012) z dnia 23 kwietnia 2013 r., wydanej na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o *bezpieczeństwie ...*, *Stołeczne Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe*⁴ jest podmiotem uprawnionym do wykonywania ratownictwa

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 656.

² Patrz: *Plan kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2016*, zatwierdzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Pana Mariusza Błaszczaka.

³ zwanej dalej *ustawą o bezpieczeństwie ...*

⁴ Zwany dalej także: Stołeczne WOPR, podmiot kontrolowany lub Stowarzyszenie.

wodnego, w tym do podejmowania działań ratowniczych o których mowa w art. 13 ustawy o bezpieczeństwie ... i zobowiązaniem do realizacji zadań, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie

Zgodnie z odpisem z KRS nr 0000095191 siedziba Stołecznego WOPR znajduje się przy ul. Pytlańskiego 17, w Warszawie (00-777). Kontrolerom przedłożono „Protokół zdawczo-odbiorczy przekazania pomieszczeń nr 7 i nr 5” zlokalizowanych w budynku przy ulicy Pytlańskiego 17 w Warszawie, sporządzony w dniu 3 lutego 2015 roku pomiędzy Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym ul. Pytlańskiego 17, 00-777 Warszawa - jako stroną przekazującą pomieszczenia a Stołecznym Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, ul. Pytlańskiego 17, 00-777 Warszawa - jako stroną przyjmującą pomieszczenia, podpisany przez pracowników umawiających się stron. Wskazany dokument nie pozwala na ustalenie tytułu prawnego do władania nieruchomością przeznaczoną na siedzibę Stowarzyszenia.

Zgodnie z przekazaniem podmiotowi kontrolowanemu przez zespół kontrolny, stosownie do artykułu 24 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie... zawiadomieniem o rozpoczęciu czynności kontrolnych, przeprowadzenie kontroli w siedzibie podmiotu kontrolowanego zaplanowano w dniach 23-24 sierpnia 2016 r. Pomimo tego, zespół kontrolny został wpuszczony do pomieszczeń siedziby Stowarzyszenia w dniu 24 sierpnia w godzinach popołudniowych, co w świetle art. 25 ustawy o bezpieczeństwie... jest działaniem niedopuszczalnym⁵.

Ustalono, iż zgodnie ze statutem Stowarzyszenia, władzami Stołecznego WOPR są: Zjazd, Zarząd i wybrane przez niego Prezydium, Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński. Zarząd kieruje działalnością Stołecznego WOPR na terenie swego działania, zgodnie ze statutem. W kontrolowanym okresie w skład Zarządu wchodziło 6 osób, funkcję Prezesa Zarządu pełnił Pan Paweł Ryszard Błasiak, funkcję Wiceprezesa pełnili: Pan Jakub Sekuła i Pan Dominik Kuchowicz.

III. USTALENIA I OCENY CZĄSTKOWE.

1. Organizowanie, kierowanie, koordynowanie i prowadzenie bezpośrednich działań ratowniczych w ramach ratownictwa wodnego.

Na podstawie dokonanych ustaleń nie można pozytywnie ocenić działalności Stołecznego WOPR w zakresie organizowania, kierowania, koordynowania i prowadzenia bezpośrednich działań ratowniczych. Powyższa ocena wynika z analizy przedstawionej dokumentacji źródłowej w tym zakresie, zgodnie z którą, wobec licznych braków w dokumentacji, nie można wykluczyć, iż do działań ratowniczych w ramach stałych dyżurów dedykowano osoby, które nie spełniają przesłanek wynikających z art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... . Ponadto nie udokumentowano, iż osoby wskazane w dokumentach wewnętrznych organizacji, sporządzanych na okoliczności stałych dyżurów lub stałej kontroli wyznaczonych obszarów wodnych, faktycznie realizowały obowiązki ratowników wodnych jako członkowie Stowarzyszenia lub na podstawie umów o zatrudnieniu, a także nie udokumentowano, iż Stowarzyszenie posiada cały sprzęt

⁵ Zgodnie z art. 25 ust 2 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie... w ramach udzielonego upoważnienia kontrolujący ma prawo do swobodnego wstępu do obiektów i pomieszczeń podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa wodnego objętego kontrolą bez obowiązku okazywania przepustki; zgodnie z art. 25 ust 4 pkt 1-5 podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego objęty kontrolą zapewnia kontrolującemu: warunki i środki niezbędne do przeprowadzenia kontroli, w tym dostęp do pomieszczeń wyposażonych w urządzenia biurowe i środki łączności, dostęp do obiektów i dokumentów, uzyskiwanie ustnych i pisemnych informacji i wyjaśnień oraz danych dotyczących spraw objętych kontrolą, w terminie wskazanym przez kontrolującego, możliwość sporządzania na koszt kontrolowanego, niezbędnych do kontroli odpisów dokumentów lub wyciągów z dokumentów, możliwość dokonywania oględzin lub składników majątkowych.

OK W.

specjalistyczny przeznaczony do wykonywania ratownictwa wodnego, który figuruje na złożonych wykazach i oświadczeniach.

Obszar wykonywania ratownictwa wodnego.

W okresie objętym kontrolą Stołeczne Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe wykonywało działania z zakresu ratownictwa wodnego na terenie m.st. Warszawy ze szczególnym uwzględnieniem rzeki Wisły⁶ oraz na następujących wyznaczonych obszarach wodnych:

- 1) miejsce wykorzystywane do kąpielii „Jeziorko Czerniakowskie” w Warszawie - umowa nr 170/2016/GZ/178 z dnia 20 kwietnia 2016 r. zawarta z miastem stołecznym Warszawa - Dzielnica Mokotów, Urząd Dzielnicy Mokotów m. st. Warszawy, ul. Rakowiecka 25/27;
- 2) miejsce wykorzystywane do kąpielii „Plaża Mamry” w Węgorzewie - umowa z dnia 24 czerwca 2016 r. zawarta z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Węgorzewie, ul. Turystyczna 13;
- 3) kąpielisko przy plaży „A” w Łebie, kąpielisko przy plaży „B” w Łebie i kąpielisko przy plaży „C” w Łebie – umowa nr 1/K/2016 z dnia 23.05.2016 r. zawarta z Portem Jachtowym w Łebie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Łebie przy ul. Jachtowej 8

oraz

- 4) pływalnia Ośrodka Sportu i Rekreacji m.st. Warszawy w Dzielnicy Żoliborz⁷, pływalnia Centrum Sportu Wilanów m.st. Warszawy⁸, pływalnia Ośrodka Sportu i Rekreacji m.st. Warszawy w Dzielnicy Ochota⁹, pływalnia Ośrodka Sportu i Rekreacji m.st. Warszawy w Dzielnicy Targówek¹⁰, pływalnia Dzielnicowego Ośrodka Sportu i Rekreacji m.st. Warszawy w Dzielnicy Praga Północ¹¹, Pływalnie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dzielnicy Wola¹², Pływalnia Centrum Szkoleniowo Doradczego i Zarządzania Nieruchomościami w Warszawie, ul. Kawęczyńska 36¹³, Pływalnia Ośrodka Sportu i Rekreacji m.st. Warszawy w Dzielnicy Śródmieście¹⁴.

1.2. Zapewnienie stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez utrzymywanie stałych dyżurów ratowników wodnych.

W okresie objętym kontrolą podmiot kontrolowany realizował dyżury stałe ratowników wodnych w formie dyżuru telefonicznego „domowego” oraz na terenie bazy ratowniczej w Porcie Czerniakowskim nad Wisłą.

Zgodnie z umową zawartą z miastem stołecznym Warszawą o *wsparcie zadania publicznego pod nazwą Realizacja zadań z zakresu ratownictwa wodnego na terenie m.st. Warszawy ze szczególnym uwzględnieniem rzeki Wisły*¹⁵, podmiot kontrolowany został zobowiązany do zapewnienia między innymi

⁶ Umowa zawarta z miastem stołecznym Warszawą Nr CKS-WOP-APA/B/X/3/3/210/53/2016/NGO z dnia 12 lipca 2016 r. w Warszawie o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą Realizacja zadań z zakresu ratownictwa wodnego na terenie m.st. Warszawy ze szczególnym uwzględnieniem rzeki Wisły.

⁷ Umowa nr 084/OSiR/X/2015/S z dnia 29.10.2015 r.

⁸ Umowa nr 48/2015 z dnia 29.12.2015 r.

⁹ Umowa nr Z/25/2016 z dnia 25.05.2016 r.

¹⁰ Umowa nr OSiR-154/420/PP/2016 z dnia 30.06.2016 r.

¹¹ Umowa nr BSU.072.47/1/2016/07/4 z dnia 15.07.2016 r.

¹² Umowa nr 716/OSiR/2015 z dnia 2.10.2015 r.

¹³ Umowa nie została przedłożona, z informacji internetowych wynika, że od 01.07.2016 do 31.08.2016 r. pływalnia była nieczynna z uwagi na przerwę techniczną.

¹⁴ Umowa nr 200/2015 z dnia 21.12.2015 r.

¹⁵ Niezależnie od zawartych umów o wsparcie zadania publicznego, na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie... podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego jest zobowiązany do zapewnienia stałej gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego, poprzez utrzymywanie stałych dyżurów ratowników wodnych.

w okresie od 10 czerwca 2016 do 10 września 2016 r. dyżuru stałego na obszarze wodnym – rzeki Wisły ograniczonym mostami Łazienkowskim i Średnicowym, w następującym systemie:

- „w weekendy w piątek od godz. 17.00 do godz. 2.00, w sobotę od godz. 11.00 do godz. 4.00, w niedzielę od godz. 10.00 do godz. 22.00 oraz w dni wolne od pracy w godz. 11.00 do 22.00 - dyżur dwóch wyposażonych w łodzie motorowe 2-osobowych zespołów ratowniczych”, a także „stały punkt ratowniczy dedykowany do udzielenia kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz wsparcia działań ratowniczych na plaży Poniatówka lub – w wypadku innych bieżących ustaleń, bądź zmian miejsca natężenia osób korzystających z rekreacji – w innym miejscu określonego obszaru”,

- w pozostałych godzinach – gotowość zespołu dwóch ratowników wodnych, „wyposażonych we właściwy sprzęt do niesienia pomocy z czasem podjęcia działań ratowniczych (poszukiwawczych) na obszarach wodnych Miasta Stołecznego Warszawy do 2 godzin od zgłoszenia”; „zespół w tym czasie będzie między innymi patrolował określone w załączniku do ogłoszenia obszary wodne oraz realizował tam zadania prewencyjne i edukacyjne”, „pomiędzy godzinami 22.00 – 6.00 zespół przebywa – jeżeli nie podejmuje działań ratowniczych, poszukiwawczych lub zabezpieczających w gotowości na bazie w porcie Czerniakowskim wyposażony w kompletny sprzęt do działania na terenie miasta”,

- „zespół pozostaje w dyspozycji Komisariatu Rzecznego Policji z określonym w ogłoszeniu konkursowym czasie reakcji”.

W trakcie czynności kontrolnych wykonywanych na terenie bazy ratowniczej, stanowiącej metalowy kontener ustawiony w Porcie Czerniakowskim, oznakowany logo Stołecznego WOPR i przystosowany jako pomieszczenie socjalne dla ratowników wodnych oraz magazyn na sprzęt ratowniczy, ustalono, iż na terenie portu utrzymywano w gotowości 3 łodzie ratownicze wyposażone w sprzęt specjalistyczny. Ponadto w tym czasie dyżur pełniło 2 ratowników wodnych. Na terenie bazy zgromadzono sprzęt ratowniczy niezbędny do wykonywania ratownictwa wodnego.

W okresie objętym kontrolą podmiot kontrolowany prowadził jednolitą, chronologiczną dokumentację utrzymywania stałych dyżurów w postaci „Kart pracy ZRW (KP ZRW)”, w których wyodrębniono między innymi następujące rubryki: „Miejsce wyczekiwania ZRW”¹⁶, „Kierownik ZRW”, „Rozpoczęcie dyżuru” – w tym: „data, godzina, powiadomiono (kogo), sposób powiadomienia”, „Osoby Funkcyjne i Zespoły Ratowników Wodnych” – w tym: „nazwisko i imię, funkcja, godziny pracy, nr ZRW, kryptonim łączności”, „Sprzęt w dyspozycji”, „Przebieg dyżuru”, „Załączniki”, „Zakończenie dyżuru” – w tym: „data, godzina, powiadomiono (kogo), sposób powiadomienia”.

Zgodnie z przedłożonymi „Kartami pracy ZRW (KP ZRW)”, w okresie od 1 czerwca 2016 r do 24 czerwca 2016 r. dwuosobowe¹⁷ zespoły ratowników wodnych pełniły wyłącznie „dyżur domowy”. We wskazanym okresie wszystkie karty „sporządził i podpisał” pracownik biura Stołecznego WOPR. Nie przedłożono żadnych dokumentów potwierdzających wykonywanie dyżuru w dniu 22 i 23 czerwca, wobec tego zespół kontrolny nie mógł ustalić, iż dyżur realizowano w sposób ciągły (bez przerwy). Z oświadczenia kierownika podmiotu kontrolowanego wynika, że podczas pełnienia „dyżuru domowego” czas potrzebny do przybycia ratowników wodnych na miejsce stacjonowania sprzętu ratowniczego i podjęcia działań ratowniczych „jest krótszy niż 120 minut”¹⁸. Dodatkowo z oświadczenia kierownika podmiotu kontrolowanego wynika czas

¹⁶ Rubryka zawiera informację „Dyżur Domowy” albo „Baza letnia Stołecznego WOPR – Port Czerniakowski”.

¹⁷ W dniu 15.06.2016 r. dyżur pełnił zespół trzyosobowy.

¹⁸ Zgodnie z pisemnym oświadczeniem z dnia 28.09.2016 r. „Przybycie zespołu dyżurnego po wezwaniu do działań następuje niezwłocznie. Wymagany przez zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym czas podczas takiego dyżuru (poza godzinami gdzie stołeczne WOPR zapewnia fizyczną obecność na obszarze wodnym) na przybycie i podjęcie działań wynosi 120 minut. Z praktyki wynika, że działania podejmowane są w znacznie krótszym czasie”. Użycie w oświadczeniu wyrażenia: „przez zarządzającego wyznaczonym obszarem” wydaje się błędne, gdyż dyżur stały nie może być związany z realizacją umowy na wyznaczonym obszarze wodnym tj. kąpielisku, miejscu wykorzystywanym do kąpiei, pływalni i innym obiekcie dysponującym nieckami basenowymi.

„dotarcia” tj. „Maksymalna odległość od miejsca standardowego stacjonowania sprzętu ratowniczego do najdalszego obszaru wodnego w m.st. Warszawie (jest ich ponad sto) wynosi ok. 24 km – co daje w ruchu zwykłym ok 30 min i znacznie mniej przy wykorzystaniu uprawnień z zakresu prawa ruchu drogowego¹⁹”.

Na podstawie przedłożonych dokumentów i oświadczeń zespół kontrolny ustalił iż, podmiot kontrolowany zorganizował „dyżur domowy” ratowników wodnych bez ustalenia, jaki jest maksymalny dopuszczalny czas przeznaczony na dotarcie ratowników wodnych do miejsca, w którym znajduje się sprzęt specjalistyczny niezbędny do wykonywania ratownictwa wodnego, co wpływa na obniżenie skuteczności wykonywania dyżuru ratowniczego w tej formie. Natomiast wskazane 120 minut w praktyce uniemożliwia udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym. Dodatkowo ustalono, iż miejsce rozpoczęcia działań (zbiórki) oraz lokalizacja sprzętu są zmienne.²⁰

Zgodnie z przedłożonymi „Kartami pracy ZRW (KP ZRW)” w okresie od 25 czerwca 2016 r. do 24 sierpnia 2016 r. stały dyżur realizowano w „Bazie letniej Stołecznego WOPR - Port Czerniakowski”. We wskazanym okresie karty sporządził i podpisał pracownik biura stołecznego WOPR lub ratownik wodny, który realizował dyżur. Dyżur realizowano w zmiennym składzie osobowym od dwóch do pięciu osób na zmianie.

Spośród trzydziestu osób wskazanych na „Liście ratowników wodnych pełniących stałe dyżury w ramach zapewnienia gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego w kontrolowanym okresie”²¹ w przypadku 15 osób nie udokumentowano spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... w zakresie posiadania pełnych uprawnień ratownika wodnego. Na podstawie dokumentacji źródłowej ustalono zatem, iż w 15 przypadkach²² podmiot kontrolowany nie potrafił udowodnić, iż osoby dedykowane do działań ratowniczych wykazywały się stosownymi uprawnieniami w tym zakresie. Z uwagi na to, na podstawie złożonej dokumentacji nie można wykluczyć, iż do działań ratowniczych w ramach stałych dyżurów dedykowano osoby, które nie spełniają przesłanek wynikających z art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... co należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego²³. Powyższa nieprawidłowość skutkuje narażeniem osób poszkodowanych na obszarach wodnych na nieprofesjonalne działania ratownicze. Spośród wskazanych 15 osób – 12 osób nie figuruje na przekazanej zespołowi kontrolnemu „Imiennym wykazie kadry ratowników wodnych” (zgodnie z adnotacją złożoną na wykazie – wszystkie osoby, które figurują na wykazie, są członkami Stowarzyszenia) oraz nie przedłożono dla tych osób stosownych umów o zatrudnieniu w ramach wykonywanych dyżurów stałych. Wobec tego podmiot kontrolowany nie wykazał, iż dysponuje wskazaną grupą 12 osób dedykowanych do działań ratowniczych w ramach stałych dyżurów na jakiegokolwiek podstawie prawnej, co należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego²⁴. Skutkiem powyższego zespół kontrolny nie mógł ustalić, iż osoby wskazane w dokumentach pn. „Karta pracy ZRW (KP ZRW)” faktycznie realizowały obowiązki ratowników wodnych w ramach dyżurów stałych.

¹⁹ Stowarzyszenie nie wykazało, iż dysponuje pojazdami uprzywilejowanymi na podstawie przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym.

²⁰ Zgodnie z pisemnym oświadczeniem kierownika podmiotu kontrolowanego z dnia 7 września 2016 r. „Zespół ten jest w gotowości do przybycia do wyznaczonego na dany okres miejsca rozpoczęcia działań, informowany o lokalizacji sprzętu oraz posiada możliwość powiadomienia kierownictwa podmiotu w wypadku podjęcia działań”.

²¹ Dwie osoby faktycznie dedykowane do stałych dyżurów ratowników wodnych zgodnie z przedłożonymi kartami pracy, nie figurują na liście.

²² Dla 11 osób nie przedłożono żadnych dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień wymaganych dla ratownika wodnego, w pozostałych przypadkach dokumentacja była niekompletna.

²³ Zgodnie z przedłożoną uchwałą Nr 6/P-IV/2014 prezydium Zarządu Stołecznego WOPR z dnia 4 października 2014 r. w sprawie *Regulaminu organizacji, funkcjonowania i finansowania działań koordynacyjnych Stołecznego WOPR*, koordynację działań stanowi zespół czynności polegający między innymi na organizacji oraz doboru kadry ratowniczej; koordynatorem jest osoba wyznaczona do wykonywania koordynacji działań; przełożonym koordynatorów jest natomiast Prezes Zarządu lub osoba go zastępująca.

²⁴ Uchwała Nr 6/P-IV/2014 prezydium Zarządu Stołecznego WOPR z dnia 4 października 2014 r.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika podmiotu kontrolowanego „Stołeczne WOPR nie wykonuje i w związku z tym nie posiada grafików i zestawień stałych dyżurów ratowników wodnych i nie jest zobligowane do ich wykonania”²⁵ oraz „decyzję o lokalizacji zespołu podejmuje na bieżąco koordynator”²⁶. W związku z brakiem sformalizowanych zasad w tym zakresie, zespół kontrolny ustalił brak dostatecznego nadzoru nad organizacją dyżurów stałych. Na podstawie „Karty pracy ZRW (KP ZRW)” i „Karty pracy ratowników (KP-K)”²⁷ odnotowano przypadek, w którym na podstawie zapisów w powołanych dokumentach, w tym samym czasie ratownik wodny przebywał na stałym dyżurze w Porcie Czerniakowskim oraz pełnił stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego – Jeziorko Czerniakowskie.

Podmiot kontrolowany zorganizował Grupę Interwencyjną, której celem jest²⁸: reagowanie na lokalne zagrożenia występujące na obszarach wodnych, ewakuacja osób poszkodowanych na obszarach wodnych, udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom w stanie zagrożenia zdrowia lub życia, ratownictwo specjalistyczne w zakresie technik motorowodnych, linowych, ratownictwa lodowego, bezpośredni udział w działaniach powodziowych i innych klęsk żywiołowych, wsparcie służb powołanych do ochrony zdrowia i życia ludzkiego²⁹, oraz służb porządkowych, współpraca z podmiotami Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Skład grupy i szczegółowe zasady jej działania nie zostały przedstawione w trakcie kontroli.

Stowarzyszenie dysponuje numerem alarmowym zamieszczonym na stronie internetowej, który zgodnie z oświadczeniem³⁰ kierownika podmiotu przekazano do Komisariatu Rzecznego Policji w Warszawie. Jako sposób łączności z policją wodną wskazano także drogę radiową.

Ponadto według oświadczenia kierownika podmiotu kontrolowanego podmiot współpracuje z Centrum Bezpieczeństwa Miasta Stołecznego Warszawy, natomiast nie wskazano zakresu współpracy (tj. czy współpraca dotyczy Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Warszawie, Straży Miejskiej m.st. Warszawy) i sposobu jej wykonywania³¹. Dodatkowo w złożonych oświadczeniach na okoliczność utrzymywanych środków łączności, kierownik podmiotu kontrolowanego powołał się na Zarządzenie Nr 1/2008 Dyrektora Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Warszawie z dnia 7 kwietnia 2008 r. w zakresie prowadzonej w żegludze śródlądowej łączności radiotelefonicznej na kanale 17, natomiast zgodnie z § 12 pkt 12.1 ppkt 3 wskazanego zarządzenia, dla śródlądowych dróg wodnych wymienionych w zarządzeniu, ustala się kanał radiowy 17 do prowadzenia łączności z podmiotem o nazwie „Wodne Pogotowie Ratunkowe”. Ponadto wskazane przez kierownika podmiotu kontrolowanego porozumienie w zakresie współpracy z Państwową Strażą Pożarną zawarte w dniu 6 marca 2006 r. podpisane zostało przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego PSP oraz inne stowarzyszenie tj. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Mazowieckiego, zarejestrowane jako „stowarzyszenie kultury fizycznej” nr KRS 0000131442, które aktualnie nie legitymuje się zgodą na wykonywanie ratownictwa wodnego. Na podstawie powyższych ustaleń zespół kontrolny nie mógł stwierdzić, czy i w jaki sposób podmiot kontrolowany współpracuje z jednostkami Centrum Bezpieczeństwa w Warszawie, z Państwową Strażą Pożarną oraz wykorzystuje kanał 17 w łączności radiotelefonicznej na śródlądowych drogach wodnych.

²⁵ Pisemne oświadczenie kierownika podmiotu kontrolowanego z dnia 7 września 2016 r.

²⁶ Jak wyżej.

²⁷ Dokument sporządzony przez podmiot kontrolowany na okoliczność prowadzonej stałej kontroli wyznaczonego obszaru wodnego – Jeziorko Czerniakowskie w dniu 10 lipca 2016 r.

²⁸ Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej: <https://wopr.warszawa.pl/druzyiny-wopr/grupa-interwencyjna/>

²⁹ Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego są z mocy prawa podmiotami współpracującymi z systemem PRM.

³⁰ Pisemne oświadczenie kierownika podmiotu kontrolowanego z dnia 28 września 2016 r.

³¹ W pisemnym oświadczeniu kierownika podmiotu kontrolowanego z dnia 28 września 2016 r. wskazano jedynie, że „W działaniach planowanych każdorazowo do Centrum Bezpieczeństwa m.st. Warszawy jest przekazywana informacja o sposobie kontaktu z kierownikiem zabezpieczenia”.

Handwritten initials/signature

1.3. Stała kontrola wyznaczonych obszarów wodnych.

Stołeczne WOPR realizowało stałą kontrolę na wyznaczonych obszarach wodnych wskazanych w pkt 1.1. ppkt 1 do 4 protokołu, na których zobowiązane było m.in. do organizowania, kierowania i koordynowania działań ratowniczych.

W okresie objętym kontrolą podmiot kontrolowany prowadził jednolitą, chronologiczną dokumentację w zakresie realizacji stałej kontroli wyznaczonych obszarów wodnych, w postaci „Karty pracy ratowników (KP-K)”, w której wyodrębniono między innymi następujące rubryki: „wyznaczony obszar działania, na którym ma być wykonywane ratownictwo wodne”, „data dyżuru”, „dyżur rozpoczęto o godz.”, „dyżur zakończono o godz.”, „ratownicy pełniący dyżur, imię, nazwisko, funkcja, podpis ratownika”, „warunki meteorologiczne”, „czynności wykonane przed rozpoczęciem dyżuru”, „uwagi do czynności wykonanych przed rozpoczęciem dyżuru”, „rozpoczęcie dyżuru – flaga biała, flaga czerwona, informacja o rozpoczęciu dyżuru i podpis ratownika, podstawa wywieszenia czerwonej flagi i podpis ratownika, powiadomiono (kogo), sposób powiadomienia”, „przebieg dyżuru”, „czynności wykonane po zakończeniu dyżuru”. Jedynie w przypadku stałej kontroli prowadzonej na kąpieliskach w Łebie, dokumentacja została sporządzona jako „Dzienny zapis pracy ratowników”, zawierający następujące dane (dla wszystkich kąpielisk -A,B i C i dla poszczególnych sektorów): „dzień tygodnia, data”, „obsady ratowników wodnych na stanowiskach”, „przyjęcie stanowisk kąpieliska przed rozpoczęciem pracy – 1. sondowanie i penetracja dna na wieżach, 2. ocena wzrokowa lustra wody, 3. uszkodzenia sprzętu”, a także „temperatura powietrza, temperatura wody, stan morza, wiatr m/s, kolor flagi – w godzinach 9.45, 13.00, 16.00”, „opis dnia pracy, uwagi zgłoszenia”, „zgłoszenia zaginięć dzieci (patrz załącznik)”, „prowadzone akcje ratunkowe (patrz załącznik)”. Wszystkie „dzienniki” podpisał koordynator ratowników wodnych.

Zespół kontrolny wykonał czynności kontrolne na wyznaczonym obszarze wodnym – miejscu wyznaczonym do kąpeli - Jeziorko Czerniakowskie w Warszawie i ustalił, że spełniono minimalne wymagania dotyczące liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie *minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego*³². Ratownicy wodni dysponowali odpowiednim sprzętem ratunkowym i pomocniczym, urządzeniami sygnalizacyjnymi i ostrzegawczymi oraz sprzętem medycznym w ilości i rodzaju odpowiadającym wymaganiom o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie *wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne*³³. Ponadto sposób oznakowania i zabezpieczania obszaru pozostawał zgodny z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie *sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag*³⁴.

Ustalono natomiast, że nie wszyscy ratownicy wodni, którzy realizowali obowiązki na wyznaczonych obszarach wodnych spełniali wymagania, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... Spośród 153 osób wykazanych na „Liście ratowników wodnych, przy pomocy których Stołeczne WOPR realizowało umowy zawarte z zarządzającymi wyznaczonymi obszarami wodnymi w kontrolowanym okresie” w przypadku 120 osób³⁵ nie udokumentowano spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 2

³² Dz.U. z 2012 r. poz. 108.

³³ Dz. U. z 2012 r. poz. 281.

³⁴ Dz.U. z 2012 r., poz. 286.

³⁵ Dla 89 osób nie przedłożono żadnych dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień wymaganych dla ratownika wodnego, w pozostałych przypadkach dokumentacja była niekompletna.

AK *W.*

pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... w zakresie posiadania pełnych uprawnień ratownika wodnego. Na podstawie dokumentacji źródłowej ustalono zatem, iż w 120 przypadkach podmiot kontrolowany nie potrafił udowodnić, iż osoby dedykowane do działań ratowniczych na wyznaczonych obszarach wodnych wykazywały się stosownymi uprawnieniami w tym zakresie. Z uwagi na to, na podstawie złożonej dokumentacji nie można wykluczyć, iż do działań ratowniczych na wyznaczonych obszarach wodnych dedykowano osoby, które nie spełniają przesłanek wynikających z art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... co należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego. Powyższa nieprawidłowość skutkuje narażeniem osób poszkodowanych na obszarach wodnych na nieprofesjonalne działania ratownicze.

Dodatkowo spośród wskazanych 120 osób - 63 osoby nie figurują na przekazanym zespołowi kontrolnemu „Imiennym wykazie kadry ratowników wodnych” oraz nie przedłożono dla tych osób stosownych umów o zatrudnieniu³⁶. Wobec tego podmiot kontrolowany nie wykazał, iż dysponuje wskazaną grupą 63 osób dedykowanych do działań ratowniczych na wyznaczonych obszarach wodnych na jakiegokolwiek podstawie prawnej, co należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego. Skutkiem powyższego zespół kontrolny nie mógł ustalić, iż osoby wskazane w dokumentach pn. „Karta pracy ratowników (KP-K)” i „Dzienny zapis pracy ratowników” faktycznie realizowały obowiązki ratowników wodnych na wyznaczonych obszarach wodnych.

1.4. Kadra ratowników wodnych podmiotu kontrolowanego.

Stołeczne WOPR przedłożyło listę członków Stowarzyszenia wykonujących zadania z zakresu ratownictwa wodnego³⁷, listę osób, które w okresie objętym kontrolą realizowały stałą dyżur ratowniczy³⁸ oraz listę osób, które realizowały stałą kontrolę na wyznaczonych obszarach wodnych³⁹.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, iż spośród 123⁴⁰ członków Stowarzyszenia, wchodzących w skład kadry ratowników wodnych w przypadku 58 osób nie udokumentowano spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... w zakresie posiadania pełnych uprawnień ratownika wodnego. Najczęstszym brakiem był brak dokumentów potwierdzających „inne kwalifikacje przydatne w ratownictwie wodnym”, który dotyczył 41 osób. W 15 przypadkach nie przedstawiono aktualnych zaświadczeń w zakresie ukończenia kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy i uzyskaniu tytułu ratownika. W przypadku dwóch osób nie przedstawiono dokumentów potwierdzających „posiadanie wiedzy i umiejętności z zakresu ratownictwa i technik pływackich”.

Należy wskazać, iż w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych podmiot kontrolowany podjął działania naprawcze w zakresie uzupełnienia dokumentów ratowników wodnych. Pomimo to, podmiot kontrolowany nie potrafił udokumentować, iż wszyscy ratownicy wodni wchodzący w skład kadry ratowniczej Stowarzyszenia, którzy w kontrolowanym okresie wykonywali działania ratownicze, spełniają wymagania, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie....

³⁶ Zespół kontrolny otrzymał kopie umów zlecenia zawartych z 44 osobami, w tym 7 umów zawartych z osobami, które nie figurują na żadnej z list ratowników wodnych przedłożonych kontrolerom.

³⁷ Dokument pod tytułem: „Imienny wykaz kadry ratowników spełniających wymagania art. 2 pkt 5 ustawy. Żaden z ratowników nie jest pracownikiem prawa pracy.” z dopiskiem: „Wszyscy są członkami stowarzyszenia”.

³⁸ Dokument pod tytułem: „Lista ratowników wodnych pełniących stałe dyżury w ramach zapewnienia stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego w kontrolowanym okresie”.

³⁹ Dokument pod tytułem: „Lista ratowników wodnych, przy pomocy których Stołeczne WOPR realizowało umowy zawarte z zarządzającymi wyznaczonymi obszarami wodnymi w kontrolowanym okresie”.

⁴⁰ Jedna pozycja na liście pomiędzy numerem 59 i 60 nie została opatrzona numerem.

W.

Ustalono, że w okresie kontrolowanym Stowarzyszenie faktycznie dysponowało 65 ratownikami wodnymi – członkami Stowarzyszenia, spełniającymi wymagania określone w art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie....

Zgodnie z oświadczeniem kierownika podmiotu kontrolowanego „Stoleczne WOPR nie gromadzi dokumentów, których jest wystawcą”⁴¹. Nie przedstawiono jednak żadnych wyciągów/wypisów z ewidencji uprawnień ratowników wodnych, która, jak wynika z oświadczenia kierownika podmiotu kontrolowanego, jest prowadzona w siedzibie Stowarzyszenia. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych, kierownik podmiotu kontrolowanego wyjaśnił, iż ewidencja dokumentów, które wystawia Stowarzyszenie, nie jest prowadzona w formie elektronicznej. Zespół kontrolny nie uzyskał wglądu do żadnej ewidencji, gdyż, zgodnie z oświadczeniem kierownika podmiotu kontrolowanego, jest „trudno dostępna”.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono brak dostatecznego nadzoru nad aktualnością i kompletnością dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe ratowników wodnych, którzy są członkami Stowarzyszenia lub zostali zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia oraz nieuporządkowany sposób organizacji spraw kadrowych. Skutkiem tego nie można wykluczyć, iż do działań ratowniczych dedykowano osoby, które nie spełniają przesłanek wynikających z art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... co naraża osoby poszkodowane na obszarach wodnych na nieprofesjonalne działania ratownicze. Jak wskazano w punktach 1.2 i 1.3 protokołu, powyższe zaniedbanie należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego.

1.5. Specjalistyczny sprzęt wykorzystywany do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa.

Podczas kontroli dokonano oględzin sprzętu, który znajdował się w bazie ratowniczej – Porcie Czerniakowskim i w piwnicy budynku gdzie znajduje się siedziba Stowarzyszenia. Z oględzin sporządzono protokół⁴². Kontrolerzy obejrżeli również drobny sprzęt znajdujący się w metalowym kontenerze w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziorka Czerniakowskiego. Podczas czynności kontrolnych, sprzęt oglądany był sprawny (za wyjątkiem przeznaczonych do naprawy -silnika na statku ratowniczym Brig i jednej przyczepy podłodziowej).

Podmiot kontrolowany sporządził wykaz sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności rozdysponowanego do działań ratowniczych w Łebie i Węgorzewie, podpisany przez kierownika podmiotu kontrolowanego.

Ponadto przedłożono oświadczenie, w którym wskazano 33 rodzaje sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności, stanowiących własność Stołecznego WOPR i przeznaczonych do wykonywania działań ratownictwa wodnego⁴³. Zespołowi kontrolnemu przedłożono również następujące dokumenty⁴⁴, potwierdzające dysponowanie sprzętem specjalistycznym, środkami transportu i łączności, który nie znalazł się na wyżej wskazanym oświadczeniu:

- Umowa użyczenia zawarta w dniu 15 czerwca 2016 roku na bezpłatne używanie bezterminowo sprzętu: 25 bojek ratowniczych typu SP, 40 bojek czerwonych, 30 bojek żółtych, 7 kół ratunkowych, 7 łodzi ratowniczych wiosłowych, 10 radiostacji stacjonarnych, 6 lornetek, 7 pasów ratowniczych, 9

⁴¹ Pisemne oświadczenie z dnia 28 września 2016 r.

⁴² Protokół z oględzin składników majątkowych z dnia 24 sierpnia 2016 r. podpisany przez zespół kontrolny oraz pracownika biura upoważnionego przez Prezesa Stołecznego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego z siedzibą w Warszawie.

⁴³ Dokument został podpisany przez Prezesa Zarządu Stołecznego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

⁴⁴ Zgodnie z oświadczeniem kierownika podmiotu kontrolowanego „w Stołecznym WOPR w dniu 25.08.2016 rozpoczęła się kontrola Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i biuro księgowo, gdzie przechowywane są dokumenty księgowe Stołecznego WOPR, jest w nią zaangażowane. W związku z tym dokumenty w postaci faktur, umów i rachunków jakie Stołeczne WOPR jest obowiązane posiadać mogą zostać dostarczone dopiero po zakończeniu wspomnianej kontroli”; do dnia sporządzenia protokołu kontroli nie przedłożono dodatkowych dokumentów, poza wymienionymi w protokole kontroli.

MP
W.

- apteczek R-0, 11 apteczek ratowniczych R-1, 9 sztuk noszy ortopedycznych, 27 rzutek, 4 tablice info., 4 tuby, 10 wież z masztami, 18 sztuk wiosł morskich, 60 sztuk znaków, 9 zasobników z liną 80 m.
- Protokół zdawczo-odbiorczy sporządzony w dniu 14 września 2015 roku z przekazania przez Nadbużański Oddział Straży Granicznej podarowanych 3 pojazdów: Samochodu Land Rover Defender 90 Tdi oraz dwóch quadów ATV Honda TRX 300.
 - Umowa użyczenia zawarta w dniu 30 kwietnia 2013 roku pomiędzy Skarbem Państwa (Wojewodą Mazowieckim) a Stołecznym WOPR⁴⁵, gdzie przedmiotem użyczenia jest pneumatyczna łódź patrolowa typu SŁP 6100/K wyposażona w dwa silniki marki Evinrude oraz przyczepa ciężarowa marki Niewiadów do przewozu łodzi.
 - Protokół zdawczo-odbiorczy sporządzony w dniu 19 grudnia 2012 roku z nieodpłatnego przekazania, przez Mazowiecki Urząd wojewódzki z Wojewódzkiego Magazynu Sprzętu Obrony Cywilnej, pięciu Radiotelefonów GM 360 Motorola.
 - Umowa z dnia 20 października 2008 roku dotycząca nieodpłatnego przekazania w użytkowanie przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (KRS 0000050111) samochodu osobowego typu Renault Trafic.
 - Protokół z dnia 26 października 2006 roku, przekazania przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Mazowieckiego (KRS 00001314442) łodzi ratowniczej wiosłowej płaskodenno-saniowej typu Jacek, łodzi motorowodnej typu Perkoz II oraz silnika Mercury 30 EL.

Nie przedstawiono kontrolującym jednolitej ewidencji sprzętu użytkowanego przez podmiot kontrolowany, z której jasno wynikałoby jaki sprzęt jest własnością podmiotu, a jaki jest mu użyczony (wynajęty, oddany w leasing itp.).

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że brak jednolitej ewidencji powoduje iż przedstawiciele podmiotu kontrolowanego nie mają pełnej wiedzy, na temat stanu i lokalizacji sprzętu, środków transportu i łączności wykorzystywanych do działań ratowniczych. Podmiot kontrolowany przedstawił dokumenty potwierdzające, że może dysponować dwoma samochodami tj.: Land Rover Defender 90 Tdi oraz Renault Trafic oraz złożył oświadczenie, że własnością stowarzyszenia są: osobowy Ford Focus oraz terenowy Nissan Navara. Zgodnie ze złożonym wykazem samochód Land Rover rozdysponowano do działań w Łebie a samochód marki Focus – do działań w Węgorzewie. W trakcie oględzin sprzętu kontrolujący widzieli samochód Nissan Navara, co znalazło odzwierciedlenie w protokole z oględzin obiektów i składników majątkowych. W trakcie oględzin kontrolujący nie widzieli natomiast samochodu Renault Trafic i podmiot kontrolowany nie przekazał informacji o tym, w jaki sposób i na jakim obszarze jest on wykorzystywany. Następnie przedstawiono dokumenty potwierdzające przejęcie 2 quadów ze Straży Granicznej. Zgodnie z oświadczeniem rozdysponowany do działań w Łebie został jeden pojazd, natomiast nie wykazano, gdzie znajdował się drugi pojazd. Ponadto podmiot kontrolowany przedstawił dokument przekazania\użyczenia 5 radiostacji nasobnych i oświadczenie, że stowarzyszenie jest właścicielem 14 radiostacji nasobnych. Trzy zostały, zgodnie z oświadczeniem, rozdysponowane do działań w Węgorzewie, 14 zostało spisane w ramach protokołu z oględzin. Kontrolujący nie uzyskali informacji, co do lokalizacji i wykorzystania dwóch radiostacji nasobnych.

Jednocześnie ustalono, że brak jednolitej ewidencji sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności może skutkować utrudnieniami w zarządzaniu tym sprzętem i w efekcie obniżyć skuteczność działań w ramach ratownictwa wodnego. Jak wynika z ustaleń kontroli, rodzaj i ilość sprzętu okazanego w trakcie oględzin oraz rozdysponowanego – zgodnie z oświadczeniem - do działań ratowniczych w Łebie i Węgorzewie, nie znajduje odzwierciedlenia w przedłożonych umowach, protokołach i oświadczeniu na okoliczność przysługującego tytułu własności.

⁴⁵ Umowa w § 4 zawiera element zobowiązania podmiotu kontrolowanego do używania przedmiotu użyczenia celem patrolowania akwenów wodnych na obszarze działania Stołecznego WOPR.

Ponadto w trakcie czynności kontrolnych nie przedłożono dokumentów, potwierdzających prawo dysponowania następującym sprzętem, środkami transportu i łączności: 1 statek ratowniczy Mariusz, 2 Systemy „Woda Łód RSKTM 10”, 11 rzutek ratowniczych, 8 lin asekuracyjnych, 20 bojek ratowniczych, 5 pasów ratunkowych, 10 kół ratunkowych, 2 samochody, 4 przyczepy podłodziowe, 4 łodzie wiosłowe, 13 desek ratowniczych, 4 zestawy medyczne R-1, 8 bojek do wyznaczania stref, 1 maszt z kompletem flag, 4 radiostacje stacjonarne, 14 radiostacji nasobnych, 9 pianek ratowniczych, 4 skafandry suche, 2 zestawy do nurkowania, 2 zestawy nurkowe (1 butla), 1 echosonda oraz drobny sprzęt (latarki, lornetki, kamizelki ratunkowe, kaski). Wymieniony sprzęt znalazł się jedynie w oświadczeniu kierownika podmiotu kontrolowanego co do przysługującego prawa własności.

Wskutek braku uporządkowanej ewidencji oraz dokumentów, potwierdzających władztwo prawne, zespół kontrolny nie mógł ustalić rodzaju i ilości sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności pozostających w faktycznej dyspozycji podmiotu kontrolowanego bez ograniczeń prawnych.

2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika podmiotu kontrolowanego⁴⁶, na podstawie umowy z m. st. Warszawa „W kontrolowanym okresie Stołeczne WOPR realizowało projekt dla 300 dzieci w ramach akcji Lato w mieście np. Nad Wisłą też bezpiecznie”⁴⁷. Do akt kontroli złożono umowę nr CKS-WOP-OSM/B/X/3/240/54/2016/NGO z dnia 22 lipca 2016 r., jednak nie przekazano kontrolującym dokumentów potwierdzających faktyczną realizację zadań profilaktycznych i edukacyjnych, objętych umową.

Ponadto na podstawie przedłożonej umowy z m.st. Warszawa nr CKS-WOP-APA/B/X/3/3/210/53/2016/NGO z dnia 12 lipca 2016 r., Stowarzyszenie zobowiązało się do „prewencji i weryfikacji bezpieczeństwa” na obszarach wodnych m. st. Warszawy. W treści załącznika do umowy podmiot kontrolowany zadeklarował, iż „ratownicy w ramach kontroli obszarów wodnych m. st. Warszawy będą na bieżąco informować i pouczać o zakazach kąpieli bądź miejscach niebezpiecznych i zagrożeniach osoby przebywające na obszarach wodnych. Dodatkowo do kampanii informacyjnej Stołeczne WOPR wykorzysta przez cały okres trwania realizacji zadania media elektroniczne w tym stronę własną internetową i portale społecznościowe.”

Do akt kontroli przedłożono dokumenty pod nazwą „Karta działań (KD)”, w których odnotowano udział przedstawicieli podmiotu kontrolowanego w programach radiowych i telewizyjnych, dotyczących bezpieczeństwa nad wodą. Na stronach internetowych mediów, kontrolujący odnaleźli materiały filmowe nagrywane przez media z kierownikiem podmiotu kontrolowanego, w których pojawiają się krótkie informacje na temat bezpiecznego wypoczynku nad wodą, głównie w kontekście spożywania alkoholu.

Natomiast na stronach internetowych Stołeczne WOPR nie zostały zamieszczone konkretne materiały edukacyjne na temat bezpiecznego zachowania nad wodą i radzenia sobie w sytuacji możliwych zagrożeń. Ponadto nie przedłożono dokumentów potwierdzających realizację działań profilaktycznych i edukacyjnych przeprowadzonych przez ratowników wodnych w formie bezpośredniego kontaktu z dziećmi lub młodzieżą.

Ustalenia kontroli oraz braki w dokumentacji pozwalają na stwierdzenie, iż Stowarzyszenie w sposób niewystarczający realizowało działania profilaktyczne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

⁴⁶ Pisemne oświadczenie kierownika podmiotu kontrolowanego z dnia 7 września 2016 r.

⁴⁷ Zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 2 prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych należy do obowiązków podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego niezależnie od pozyskanych zleceń na realizację zadań publicznych w tym zakresie.

3. Prowadzenie dokumentacji działań ratowniczych, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, w tym rejestru działań ratowniczych.

Na podstawie dokonanych ustaleń negatywnie oceniono działalność Stołecznego WOPR w zakresie dokumentowania działań ratowniczych wobec braku prowadzenia przez podmiot kontrolowany rejestru działań ratowniczych, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie...

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż podmiot kontrolowany przygotował szczegółowe wzory formularzy w zakresie dokumentowania działań ratowniczych. Rodzaj działań ratowniczych podjętych w trakcie pełnienia dyżuru stałego i w czasie wykonywanej stałej kontroli wyznaczonych obszarów wodnych oraz rodzaj udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy dokumentowano w postaci papierowej jako: „Karty rejestru działań ratowniczych (RDR)”, „Karty udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy” oraz „Protokoły udzielenia KPP/PP, przeprowadzonych akcji ratowniczych”.

Wskazane dokumenty mają formę sformalizowaną (jako gotowe druki przygotowane do wypełnienia) i są podpisane przez osoby, które zgodnie z treścią dokumentu faktycznie przeprowadziły działania ratownicze⁴⁸.

W „Protokołach udzielenia KPP/PP, przeprowadzonych akcji ratowniczych” wyodrębniono między innymi następujące rubryki „Miejsce zdarzenia: Województwo, Miasto, Gmina, Adres i opis miejsca”, „Rodzaj akwenu: Pływalnia, Rzeka, Jezioro/zalew, Morze, inny”, „Data, Godzina, Uwagi”, „Dane poszkodowanego: Imię i nazwisko, Data i miejsce urodzenia, Adres, Nr Pesel, Na podstawie dokumentu tożsamości, Inne”, adnotacja: „Nie wyrażam zgody na udzielenie pomocy, Podpis poszkodowanego”, „Dane świadka: Imię i nazwisko, Data i miejsce urodzenia, Adres, Nr Pesel, Na podstawie dokumentu tożsamości, Inne, Podpis Świadka zdarzenia”, „Diagram obrażeń”, „Odma Płucna”, „Wykonane czynności ratownicze”, „Okoliczności zdarzenia”, „Opis zdarzenia”, „Sporządził, data i podpis”, „Ratownicy udzielający pomocy”, „Kogo powiadomić o wypadku poszkodowanego”, „Dane statystyczne: stan świadomości w chwili wypadku, czy osoba poszkodowana posiada kartę pływacką, przyczyna utonięcia, przebywała nad wodą – w grupie zorganizowanej, samotnie, w towarzystwie innych osób, nie ustalono, czy został uratowany, czy wezwano pogotowie – tak, nie, wezwana o godzinie, przybyła o godzinie, gdzie skierowano poszkodowanego”. Dokumenty te nie zawierają jednak żadnej informacji (nazwy podmiotu, skrótu), która wskazałaby, iż opisane działania zostały podjęte w ramach Stołecznego WOPR. W prawym dolnym rogu dokumentów figuruje natomiast adres strony internetowej innego podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa wodnego.

Dokumenty pod nazwą „Karty udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy” zawierają między innymi następujące rubryki: „Wezwanie, Data, Godzina, Minuty”, „Nr wyjazdu”, „Kryptonim zespołu (zastępu)”, „Nazwisko i imię ratownika”, „Kto dysponował – Alarmował”, „Czas – Przybycia, Udzielenia pomocy, Przekazania, Przekazano”, „Informacja o poszkodowanym – Płeć, Wiek, Nazwisko, Imię (imiona), Telefon kontaktowy, adres”, adnotacja „Nie wyrażam zgody na udzielenie pomocy - podpis poszkodowanego lub opiekuna prawnego, podpis świadka”, „Obrażenia/Objawy”, „Postępowanie”, „Diagram obrażeń”, „Rodzaj zużytych materiałów i sprzętu – liczba”, „Podpis ratownika”. Wskazane dokumenty są opatrzone pieczęcią

⁴⁸ Dokumenty podpisywali „ratownicy udzielający pomocy”, w tym osoby, dla których nie przedłożono aktualnych zaświadczeń o ukończeniu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy i uzyskaniu ratownika.

Stołecznego WOPR, natomiast nie zawierają danych potrzebnych do sporządzenia rejestru działań ratowniczych, o którym mowa w art. 13 ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie... tj. daty i miejsca urodzenia osoby poszkodowanej, a także miejsca wypadku.

Podmiot kontrolowany przedstawił także dokumenty pod nazwą „Karta rejestru działań ratowniczych (RDR)”, w których - jak wynika z treści dokumentu – część informacji podlega zamieszczeniu w przypadku „niewypełnienia karty KPP”. W dokumentach tych wyodrębniono następujące rubryki: „Obszar działania”, „Data, godzina, załącznik do karty nr”, „Ratownicy biorący udział w działaniach ratowniczych – nazwisko i imię”, „Informacja o wypadku – sposób uzyskania informacji o wypadku: obserwacji ratownika, osoby trzeciej, inne służby, inny (jaki)”, „Miejsce wypadku, obszar”, „wypełniono kartę kpp –tak/nie”, „Dane wypełniane w przypadku niewypełnienia karty KPP: poszkodowany – imię i nazwisko, pesel/data ur., miejsce urodzenia, adres, nr dokumentu; adnotacja – „Nie wyrażam zgody na udzielenie pomocy”, data i podpis poszkodowanego, „świadkowie”, „podjęte działania (bez czynności medycznych)”, „zakończenie działań – data i godzina”, „powiadomiono (kogo)”, sposób powiadomienia”, „sporządził, podpis”.

Podmiot kontrolowany przedłożył dokumenty potwierdzające sporadyczne działania ratownicze podjęte w ramach stałych dyżurów oraz w trakcie wykonywania stałej kontroli ratowniczej na Jeziorku Czerniakowskim, natomiast nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających przeprowadzenie w kontrolowanym okresie działań ratowniczych w Łebie i Węgorzewie⁴⁹.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji źródłowej ustalono, iż sporządzone dokumenty dotyczące działań ratowniczych nie są ponumerowane ani przechowywane w postaci jednego zbioru, któremu można przypisać charakter trwały, jednolity, chronologiczny i ciągły. Dokumenty pod nazwą „Karty udzielonej kwalifikowanej pierwszej pomocy” nie zawierają wszystkich danych niezbędnych do prowadzenia rejestru. Zgodnie z oświadczeniem kierownika podmiotu kontrolowanego, Stołeczne WOPR nie prowadzi także rejestru działań ratowniczych w formie elektronicznej.

Wobec powyższego nie spełniono wymagania dotyczącego prowadzenia rejestru działań ratowniczych, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie... Brak rejestru działań ratowniczych należy uznać za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik podmiotu kontrolowanego. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest brak możliwości rzetelnego wywiązania się przez podmiot kontrolowany z obowiązku udzielania informacji z rejestru na wniosek podmiotu uprawnionego do ich uzyskania.

4. Ujawnianie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych oraz przekazywanie informacji o zidentyfikowanych zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych właściwej radzie gminy.

W ramach, przedstawionej do akt kontroli, umowy z m. st. Warszawa nr CKS-WOP-APA/B/X/3/3/210/53/2016/NGO⁵⁰, podmiot kontrolowany zadeklarował że „podejmie działania weryfikujące bezpieczeństwo na obszarach wodnych m. st. Warszawy”. Okres realizacji umowy został określony od 10 czerwca 2016 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Niemniej jednak z informacji przekazanej przez Prezesa Zarządu Stołecznego WOPR w oświadczeniu z dnia 7 września 2016 roku wynika, że w kontrolowanym okresie Stołeczne WOPR nie ujawniało żadnych

⁴⁹ Przedłożone kontrolerom „Dzienny zapis pracy ratowników” prowadzony w Łebie i „Kart pracy ratowników (KP-K) prowadzone w Węgorzewie nie zawierają danych osób poszkodowanych, rodzajów doznanych urazów i zachorowań, rodzaju udzielonej pomocy, czasu i miejsca przekazania poszkodowanego jednostkom systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne”.

⁵⁰ Umowa wskazana w pkt 2 protokołu.

zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych w związku z tym nie przekazywało ich właściwym organom, tj., do poszczególnych Rad Dzielnic m st. Warszawy.

IV. OCENA OGÓLNA, WNIOSKI I ZALECENIA

Ocena działalności podmiotu kontrolowanego została dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego, stwierdzonego w toku kontroli, przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy o bezpieczeństwie ... , takich jak: legalność, celowość oraz rzetelność.

Na podstawie dokonanych ustaleń należy stwierdzić, iż Stołeczne WOPR nie udokumentowało w trakcie przeprowadzonej kontroli, iż osoby dedykowane do działań ratowniczych spełniały wymagania określone dla ratowników wodnych zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie..., nie udokumentowało prawa do dysponowania całym wykazanym sprzętem specjalistycznym, środkami transportu i łączności oraz nie realizowało wszystkich obowiązków podmiotu uprawnionego do wykonywania ratownictwa wodnego, zgodnie z przepisami ustawy o bezpieczeństwie... tj. nie prowadziło rejestru działań ratowniczych, nie ujawniało zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych, w związku z tym nie przekazywało informacji w tym zakresie właściwym organom.

Pomimo, że Stowarzyszenie udokumentowało, iż dysponuje kadrą 65 ratowników wodnych, do działań ratowniczych dedykowano osoby, dla których w większości przypadków nie udokumentowano stosownych kwalifikacji ratownika wodnego wymaganych przepisami ustawy o bezpieczeństwie... Ponadto Stowarzyszenie nie wykazało podstawy do dysponowania bez ograniczeń prawnych większością sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności. Z uwagi na to nie można ustalić, iż liczba ratowników wodnych dedykowanych do działań ratowniczych oraz stan⁵¹ posiadanego sprzętu, środków transportu i łączności są wystarczające w stosunku do obszaru wykonywania ratownictwa wodnego.

Rozszerzanie obszaru działania, bez możliwości udokumentowania dysponowania odpowiednią liczbą ratowników wodnych i sprzętem specjalistycznym, jest ze strony podmiotu uprawnionego do ratownictwa wodnego działaniem nierzetelnym i nie gwarantującym prawidłowej realizacji wykonywania ratownictwa wodnego.

Dodatkowo za niewystarczające należy uznać działania Stowarzyszenia w zakresie profilaktyki i edukacji w dziedzinie bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Na podstawie ustaleń znajdujących się w protokole kontroli **negatywnie** oceniono:

- dedykowanie do działań ratowniczych osób, dla których nie udokumentowano spełnienia przesłanek, wynikających z art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie..... dotyczących uprawnień ratowników wodnych,
- brak możliwości dysponowania całą kadrą ratowników wodnych, z uwagi na braki w zakresie zawartych umów o zatrudnieniu lub potwierdzenia członkostwa w Stowarzyszeniu,
- stan posiadania sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności, dla których udokumentowano prawo do dysponowania bez ograniczeń w stosunku do obszaru wykonywania ratownictwa wodnego,

⁵¹ Dotyczy ilości sprzętu, środków transportu i łączności.

- brak dostatecznej organizacji dyżurów stałych w szczególności dotyczącej dyżuru telefonicznego „domowego” i obniżenie skuteczności pozostawiania ratowników wodnych w tej formie gotowości do wykonywania działań ratowniczych,
- nieprowadzenie rejestru działań ratowniczych, pomimo obowiązku wynikającego z art. 14 ust. 1 pkt 3 ustawy o bezpieczeństwie...
- nieujawnianie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych, w związku z tym nieprzekazywanie informacji w tym zakresie właściwym organom, pomimo obowiązku wynikającego z art. 14 ust. pkt 4 i 5.

Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie..., zobowiązuje się podmiot Stołeczne WOPR do zrealizowania następujących zaleceń:

- 1) prowadzenia aktualnej dokumentacji dotyczącej kwalifikacji ratowników wodnych, w sposób pozwalający na bieżące dokonywanie weryfikacji w zakresie spełnienia przesłanek wynikających z art. 2 pkt 5 ustawy o bezpieczeństwie... oraz uzupełnienia dokumentacji dotyczącej uprawnień ratowników wodnych dla osób dedykowanych do działań ratowniczych w kontrolowanym okresie;
- 2) prowadzenie ewidencji sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności użytkowanego przez podmiot kontrolowany oraz uzupełnienie dokumentów potwierdzających prawną możliwość dysponowania całym sprzętem specjalistycznym, środkami transportu i łączności wykorzystywanym do działań ratowniczych;
- 3) niezwłoczne założenie i prowadzenie rejestru działań ratowniczych, stosownie do wymogu wynikającego z art. 14 ust. 1 pkt 3 ustawy o bezpieczeństwie...;
- 4) ustalenie i udokumentowanie jednolitych zasad dotyczących organizacji dyżurów stałych, poprzez określenie: maksymalnego dopuszczalnego czasu dotarcia ratowników wodnych do miejsca stacjonowania sprzętu specjalistycznego gotowego do użycia w trakcie działań ratowniczych, zasad planowania dyżuru i składu kadry ratowniczej dedykowanej do działań ratowniczych, posiadającej odpowiednie kwalifikacje; formalne zgłoszenie i udokumentowanie gotowości podmiotu do współpracy ze służbami ustawowo w powołanymi do niesienia pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego wraz z określeniem formy współpracy (środki i system łączności, liczba ratowników wodnych i ilość sprzętu pozostającego w gotowości); kompletne i rzetelne dokumentowanie dyżurów stałych;
- 5) prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa na obszarach wodnych w sposób bardziej zintensyfikowany, niezależnie od tego, czy zadanie zostało zlecone w ramach dotacji celowych. Rozważenie zamieszczenia przez podmiot kontrolowany na swoich stronach internetowych oddzielnej zakładki mającej na celu popularyzację działań edukacyjnych i promowanie bezpieczeństwa nad wodą oraz realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych przeprowadzonych przez ratowników wodnych w formie bezpośrednich akcji edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

V. POUCZENIE

Zgodnie z art. 27 ust. 2–4 ustawy o bezpieczeństwie..., w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego objęty kontrolą może wnieść do kontrolującego na piśmie umotywowane zastrzeżenia do protokołu kontroli, w tym do sformułowanych wniosków i zaleceń, lub podpisuje protokół kontroli.

Zgłoszone zastrzeżenia kontrolujący może uznać za zasadne, zmieniając lub uzupełniając protokół kontroli, albo uznać je za niezasadne i przekazać stanowisko podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa wodnego objętemu kontrolą. Zastrzeżenia wniesione po terminie, przez osobę nieuprawnioną lub bez zachowania formy pisemnej pozostawia się bez rozpatrzenia.

W przypadku uznania zasadności zastrzeżeń zmieniony lub uzupełniony protokół kontroli zostaje przekazany ponownie do podpisania podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa wodnego objętemu kontrolą.

W myśl art. 28 ust. 1 i 2 ww. ustawy podmiotowi objętemu kontrolą przysługuje prawo odmowy podpisania protokołu kontroli i złożenia kontrolującemu, w terminie 5 dni od dnia jego otrzymania pisemnego wyjaśnienia przyczyn odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie wstrzymuje realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego objęty kontrolą, w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli lub stanowiska kontrolującego, o którym mowa w art. 27 ust. 3 ww. ustawy, lub poprawionego protokołu kontroli zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych o wykonaniu wniosków i zaleceń pokontrolnych zawartych w protokole kontroli lub o przyczynach ich niewykonania.

Zgodnie z art. 12 ust. 5 pkt 2 ustawy o bezpieczeństwie..., minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze decyzji administracyjnej, może cofnąć zgodę na wykonywanie ratownictwa wodnego, jeżeli podmiot, któremu taka zgoda została udzielona, nie usunął w wymaganym terminie nieprawidłowości mających istotny wpływ na wykonywanie ratownictwa wodnego stwierdzonych protokołem kontroli.

* * *

Z kontroli sporządzono protokół w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach:

Egz. Nr 1 – Stołeczne Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

Egz. Nr 2 – aa.

Magdalena Młetus
.....
członek zespołu – Magdalena Młetus

Agnieszka Wargiń
.....
członek zespołu – Agnieszka Wargiń

.....
pieczęć i podpis kierownika podmiotu
kontrolowanego

zapoznałem się

Naczelnik
Wydziału Nadzoru nad Ratownictwem Górskimi Wodami
Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego

Marcin PANTAK
MSWiA
Marcin PANTAK

DYREKTOR
Stołeczne Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
ul. ...
[Signature]
Andrzej Świderek